

RICHARD WHATMORE • Siyasi Düşünce Tarihi

RICHARD WHATMORE St. Andrews Üniversitesi'nde modern tarih profesörüdür. Özellikle entelektüel tarih alanında uzmandır. *History of European Ideas* dergisinin genel yayın yönetmenidir. Yayımlanmış eserleri arasında *Against War and Empire* (Yale, 2012), *What is Intellectual History?* (Polity, 2015; *Entelektüel Tarih Nedir?*, Isık Yayınları, 2017) ve *The End of Enlightenment: Empire, Commerce, Crisis* (Penguin, 2023) gibi çalışmalar yer alır.

The History of Political Thought. A Very Short Introduction

© 2021 Richard Whatmore

Bu kitabın yayın hakları Anatolialit Telif Hakları Ajansı aracılığıyla Oxford Publishing Limited'den alınmıştır.

İletişim Yayınları 3387 • Başvuru Dizisi 126

ISBN-13: 978-975-05-3611-3

© 2024 İletişim Yayıncılık A.Ş. / I. BASIM

1. Baskı 2024, İstanbul

EDİTÖR Melike Işık Durmaz

KAPAK Suat Aysu

KAPAK GÖRSELİ "Aristokrat Hydra", 1789, BNF

UYGULAMA Hüsni Abbas

DÜZELTİ Begüm Hazar Keleş

BASKI Ayhan Matbaası · SERTİFİKA NO. 44871

Mahmutbey Mahallesi, 2622. Sokak, No: 6/31 Bağcılar 34218 İstanbul

Tel: 212.445 32 38 • Faks: 212.445 05 63

CILT Güven Mücellit · SERTİFİKA NO. 45003

Mahmutbey Mahallesi, Devekaldırımı Caddesi, Gelincik Sokak,

Güven İş Merkezi, No: 6, Bağcılar, İstanbul, Tel: 212.445 00 04

İletişim Yayınları · SERTİFİKA NO. 40387

Cumhuriyet Caddesi, No. 36, Daire 3, Seyhan Apartmanı,

Harbiye Mahallesi, Elmadağ, Şişli 34367 İstanbul

Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58

e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

RICHARD WHATMORE

Siyasi Düşünce Tarihi

Çok Kısa Bir Giriş

The History of Political Thought
A Very Short Introduction

ÇEVİREN *Barış Özkul*

Knud Haakonssen'e...

İçindekiler

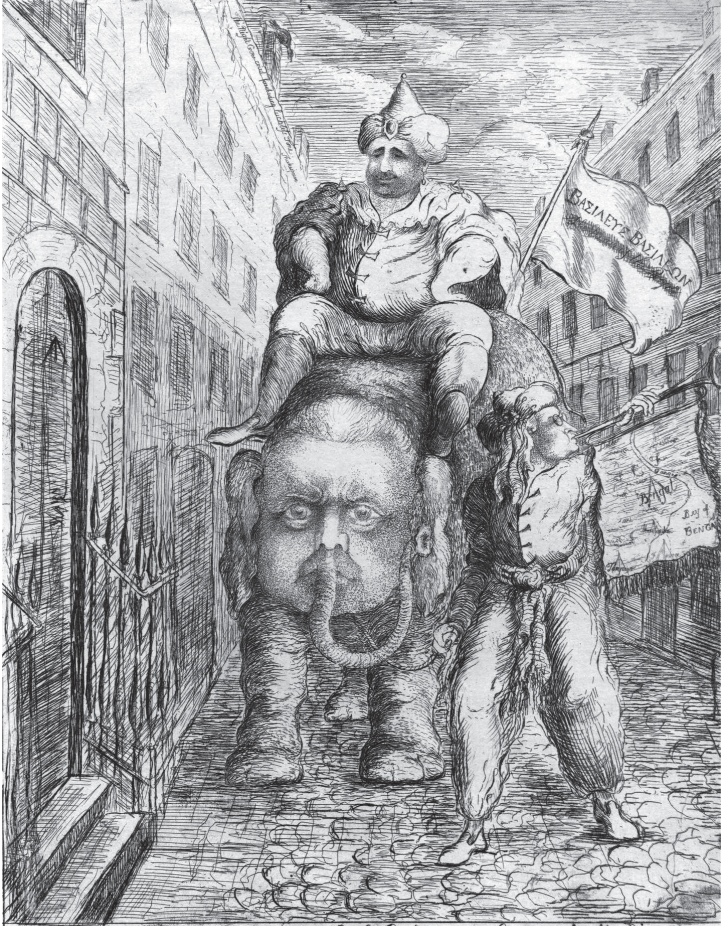
TEŞEKKÜR	9
BİRİNCİ BÖLÜM	
Tarih ve Siyaset	11
İKİNCİ BÖLÜM	
Tanımlar ve Gerekçelendirmeler	21
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	
Siyasi Düşünce Tarihi ve Marksizm	47
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	
Siyaset Felsefecileri ve Siyasi Düşünce Tarihi	69
BEŞİNCİ BÖLÜM	
"Cambridge Ekolü"	85
ALTINCI BÖLÜM	
Koselleck ve Kavramsal Tarih	105
YEDİNCİ BÖLÜM	
Michel Foucault ve Yönetimsellik	117
SEKİZİNCİ BÖLÜM	
Küresellik, Ahlâk ve Gelecek	131
KAYNAKÇA	149

TEŞEKKÜR

Bu kitap yakın arkadaşım, usta bilim insanı, en iyi ve cömert siyasi düşünce tarihçilerinden biri olan Knud Haakonssen'e adanmıştır. Christopher de Bellaigue, Tony Black, Michael Drolet, James Harris, Béla Kapossy, Konrad Lawson, Gabriel Sabbagh, Max Skjõnsberg, Michael Sonenscher, Koen Stapelbroek, Keith Tribe, Xilu Wang, Lina Weber ve anonim hakemlere özel teşekkürlerimi iletirim. Jess Whatmore araştırmama yardımcı olarak kitaba katkıda bulundu; geniş bilgi birikimi ve uzmanlığı için kendisine minnettarım. Jenny Nugee, Luciana O'Flaherty ve Oxford Üniversitesi Yayınları ile çalışmak bir zevkti. Her zaman olduğu gibi en büyük teşekkürü eşim Ruth Woodfield ile oğullarımız Jess, Kim ve Davy Whatmore'a gönderiyorum.

Carlo Khan's triumphal Entry into Leadenhall Street.
Sayers del. 1842. Published by James Sayers, Boston Street.

Resim 1. James Sayers, "Carlo Khan'ın Leadenhall Caddesi'ne Girişi" (5 Aralık 1783).

TARİH VE SİYASET

Şapkalar ve filler

İnsan yüzüne sahip filin tepesindeki o tombul adam neyin nesi? (Resim 1) Neden bir paşa gibi giyinmiş ve yanındaki sıksa, gözlüklü adamın elindeki afişin anlamı ne? Neden Leadenhall Sokağı'nda yürüyorlar? Bu görüntünün anlamı ne? Siyasi düşünce tarihi bu tür sorulara yanıt verebilir. Şişman figür, sefih hayatıyla ve kumar iptilasıyla tanınmış İngiliz Whig politikacı Charles James Fox'tur. Başbakan Lord North'un yüzüne sahip bir fili sürmektedir ve Lord North, Amerika Birleşik Devletleri'ni oluşturacak olan on üç koloniye karşı savaşı sürdürmesi nedeniyle kötü bir üne sahiptir. File kılavuzluk eden adam, bugün hâlâ çoğu kişi tarafından modern muhafazakâr öğretinin kurucusu olarak tanımlanan Edmund Burke'tür. O sıralar Fox ve Burke, Doğu Hindistan Kumpanyası'nın gücünü azaltacak bir tasarımı Britanya Parlamentosu'ndan geçirmek için çabalıyorlardı. Özellikle Burke, imparatorluk kurucularının sebep olduğu dehşetleri eleştiriyordu ve bu dehşetlerin simgesi, onun gözünde Bengal Genel Valisi Warren Hastings idi. Burke kısa süre